

NEJVYŠŠÍ SOUD

Mgr. Petr TOMÍČEK
vedoucí oddělení styku s veřejností

Brno, 1. 9. 2020
sp. zn. Zin 155/2020

D. K.
XY@XY

Poskytnutí informace podle § 14 odst. 5 písm. d) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“)

Vážený pane K.,

Nejvyšší soud jako povinný subjekt podle § 2 odst. 1 informačního zákona obdržel dne 17. 8. 2020 Vaši žádost o poskytnutí informace sp. zn. Zin 155/2020, v následujícím znění:

„Předmět: Dotaz podle zákona o svobodném přístupu k informacím

Vážená paní, vážený pane,

dovolte mi se na Vás obrátit s následujícím dotazem. Jde mi o informaci potřebnou pro účely rigorózní práce, jejímž tématem je mimo jiné problematika rušení pravomocných soudních rozhodnutí vydaných v civilním řízení Nejvyšším soudem. Zajímala by mě následující věc: Bylo by možné získat informaci o tom, v kolik případech ročně dochází v rámci dovolacího řízení před Nejvyšším soudem ke kasaci pravomocných rozhodnutí na plnění, která byla obecnými soudy vydána v rámci občanského soudního řízení? Lze případně zjistit i to, v kolika z těchto řízení došlo ke kasaci pravomocného rozhodnutí Nejvyšším soudem až poté, co bylo žalovaným na základě pravomocného rozhodnutí (později Nejvyšším soudem zrušeného) již poskytnuto plnění, respektive bylo toto plnění ve prospěch žalobce exekučně vymoženo? Vede Nejvyšší soud v tomto směru nějaké statistiky, které by bylo možné poskytnout veřejnosti?“

Zcela na úvod povinný subjekt konstatuje, že po vyhodnocení textu žádosti dospěl k závěru, že Vaši žádost o informace není nutné odmítat či částečně odmítat mj. např. z důvodu neexistence (části) požadovaných informací, a to z důvodu, že i Vy sám žádost stavíte jako obecný dotaz na možnosti povinného subjektu – Nejvyššího soudu („Bylo by možné...“, „Lze případně zjistit i to...“, „Vede Nejvyšší soud v tomto směru nějaké statistiky...“).

Povinný subjekt níže odpovídá na Vaše jednotlivé dotazy a rekapituluje možnosti (vyhledávání a statistiky) Nejvyššího soudu. Pokud byste na základě této poskytované informace dospěl k závěru, že i tyto rozsahově omezené, a od Vašich předpokládaných požadavků značně modifikované informace, máte zájem, doporučuje Vám povinný subjekt podání nové žádosti, jelikož projednávaná žádost je zcela vyřízena touto (byť částečně negativní) odpovědí.

K samotné žádosti o informace Vám povinný subjekt sděluje následující:

Nejvyšší soud statisticky neviduje případy, kdy došlo ke kasaci rozhodnutí na plnění, respektive nejsou statisticky sledovány údaje o počtu kasačních rozhodnutí podle věcného obsahu řízení (statisticky jsou sledovány toliko způsoby vyřízení dovolání – např. „částečně zrušeno“, „částečně odmítnuto a částečně zamítnuto“, „zastaveno“ atp., nevidují se tedy způsoby vyřízení v rámci určité „typové“ oblasti soudního řízení).

Určitou výjimkou z výše uvedeného je omezení vyhledávání na určitou oblast hmotného práva, pro niž byl v rámci Informačního systému Nejvyššího soudu (dále jen „ISNS“) zřízen souhrnný rejstřík „specializace“. V rámci ISNS je tedy aktuálně naprogramováno pole, do kterého se zapisuje hodnota „specializace“, podle dotčené (typové) právní oblasti (jde např. o následující specializace: „autorský zákon“, „bezdůvodné obohacení“, „věci cenných papírů“, „věci pracovní“ atp.). Jednotlivé „specializace“ nicméně nejsou jakkoli dále děleny podle dalších kategorií. I takto „extrahovatelné“ výsledky ale nemusejí zahrnovat celou dotčenou problematiku - povinný subjekt nemůže garantovat úplnost těchto výsledků, jelikož ISNS umožňuje zapsání pouze jedné (v dané věci převažující) specializace.

V této souvislosti povinný subjekt upozorňuje např. na řízení o poskytnutí informace sp. zn. Zin 121/2019, jehož předmětem byl (obecný) dotaz „o poskytnutí následujících informací za období roku 2018 (tj. s datem rozhodnutí od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2018):

1) Kolik v uvedeném období Nejvyšší soud vydal celkem rozhodnutí v agendě civilních dovolání (agenda Cdo)?

2) V kolika rozhodnutích ze sady rozhodnutí v bodě 1 shledal alespoň částečně dovolání přípustné? Tj. bylo alespoň částečně či zcela dovolání zamítnuto, či napadené rozhodnutí (či rozhodnutí 1. stupně) zrušeno (a vráceno) či napadené rozhodnutí změněno?

3) V kolika rozhodnutích ze sady rozhodnutí v bodě 1 nebylo přistoupeno k meritornímu projednání podaného dovolání a dovolání bylo tedy jako celek odmítnuto pro nepřípustnost, vady či zjevnou bezdůvodnost (tzn. nezahrnujte, prosím, případy, kdy došlo pouze k částečnému odmítnutí dovolání a ve zbytku byl proveden meritorní přezkum napadeného rozhodnutí)?“

Tedy je do určité míry možné poskytnout (obecnou a do jisté míry zavádějící – viz dále) informaci, o způsobu vyřízení dovolání v rámci agendy Cdo (tedy nikoli v žádosti požadovaná statistika „ke kasaci rozhodnutí na plnění“). Je třeba upozornit, že i v tomto případě není vyloučena možnost požadovat úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledávání (viz dále), a to mj. i vzhledem k časovému a věcnému rozsahu (hypotetické) nové žádosti. Povinný subjekt Vám v příloze zasílá totožnou přílohu jako žadateli v rámci řízení sp. zn. Zin 121/2019 pro zhodnocení, zda jsou pro Vás tyto (obecné) údaje použitelné či nikoliv.

Dále je nutné upozornit, že v dovolacích řízeních u občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu **vzniká celá řada kombinací různých způsobů vyřízení věci**, například „částečně odmítnuto a částečně zamítnuto“, „částečně zastaveno a částečně zrušeno“, „částečně zrušeno“, „zrušeno vč. 1. stupně“, „zrušeno a vráceno“ a mnoho dalších kombinací. V případě nové žádosti je tedy nutné vyhodnotit, zda vůbec, a případně jakým způsobem, mají být do statistiky zahrnuty právě takové kombinace více způsobů vyřízení. Nejlépe bude, pokud v rámci případné nové žádosti přesně specifikujete (vyjmenujete) konkrétní typy a konkrétní kombinace typů rozhodnutí, jejichž počty požadujete statisticky zpracovat.

NEJVYŠŠÍ SOUD

Mgr. Petr TOMÍČEK
vedoucí oddělení styku s veřejností

ISNS aktuálně obsahuje následující možnosti, při nichž bylo dovoláním napadené rozhodnutí alespoň částečně zrušeno: „ČÁST. ZRUŠ“, „ČZAS.ČZRU“, „Č.ZR.Č.ODM“, „Č.ZR.Č.ZAM“, „ZR.A VRÁC.“, „ZR.A ZAST.“, „ZRUŠENO“, „ZR.VČ.1.ST“, „ZR.VR.1.ST“. Tyto jednotlivé hodnoty je nutno v rámci ISNS zadávat jednotlivě, pokud by tedy případná statistika měla být vypracována za delší časové období, nutně by se to promítlo i do vyčíslené úhrady za mimořádné vyhledávání (viz níže).

I v tomto případě umožňuje ISNS zapsání pouze jedné hodnoty. Pokud tedy Nejvyšší soud zrušil byť i pouze jediný z výroků napadeného rozhodnutí (třeba i výrok zabývající se náhradou nákladů řízení), bude hodnota výsledku dovolacího řízení „zrušeno“, respektive v podobě některého z výše uvedených modifikovaných výsledků (a to i přesto, že účastníkům jde zpravidla o meritum sporu a nikoli o náklady řízení). Hodnota takto zjištěných výsledků samozřejmě klesá i v situaci, kdy dovolání podaly obě strany, případně když ve věci vystupuje více účastníků – hodnota „zrušeno“ tak do určité míry ztrácí svoji vypovídací hodnotu. Pro úplné vyhodnocení jednotlivých řízení by tak bylo nutné procházet a vyhodnocovat, analyticky zpracovávat, každé jedno rozhodnutí zvlášť. – To by však již představovalo nepatřičný požadavek na vytvoření nové informace, obsažené v § 2 odst. 4 informačního zákona.

Povinný subjekt tak je schopen vygenerovat „obecnou“ tabulku počtu alespoň částečně zrušených rozhodnutí a k celkovému počtu rozhodnutí a v rámci dovolacího rejstříku „Cdo“. Případně je možné na základě kombinování způsobu rozhodnutí a oblasti právní úpravy („specializace“) zúžit výsledky zrušených rozhodnutí pouze v rámci vybrané právní specializace. V obou případech by se však jednoznačně jednalo o orientační statistiky, které nevyklučují zřejmou odchylku způsobenou výše uvedeným charakterem sběru dat. Je i tak pravděpodobné, že vytvoření uvedených statistik (které navíc nevyhovují plně Vašemu požadavku), by naplňovalo atributy mimořádně rozsáhlého vyhledání informací.

Podle § 17 odst. 1 informačního zákona *„Povinné subjekty jsou v souvislosti s poskytováním informací oprávněny žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořizováním kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli. Povinný subjekt může žádat úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací.“*

Vzhledem k výše uvedenému povinný subjekt upozorňuje, že i na základě případné nové žádosti a po provedení vyčíslené úhrady (pokud by byly splněny podmínky mimořádně rozsáhlého vyhledávání) by poskytl jen „obecné“ statistiky způsobů vyřízení všech věcí „Cdo“, které umožňuje ISNS, případně pouze v rámci určité „specializace“ rejstříku „Cdo“. Nelze tedy zvlášť poskytnout údaje o řízeních, kde bylo zrušeno rozhodnutí „na plnění“. Informace o těchto řízeních by byly zahrnuty v rámci poskytovaného většího celku informací o všech řízeních.

K dotazu *„Lze případně zjistit i to, v kolika z těchto řízení došlo ke kasaci pravomocného rozhodnutí Nejvyšším soudem až poté, co bylo žalovaným na základě pravomocného rozhodnutí (později Nejvyšším soudem zrušeného) již poskytnuto plnění, respektive bylo toto plnění ve prospěch žalobce exekučně vymoženo?“* povinný subjekt sděluje, že v tomto případě

nedisponuje zcela žádnými nástroji, jimiž by uvedené mohlo být zjištěno. Tyto informace mohou být pochopitelně obsahem procesního spisu (např. v rámci vyjádření účastníků řízení), nicméně tyto údaje nejsou nijak dále v ISNS zaznamenávány a evidovány, hypoteticky by tak mohly být zjištěny faktickou kontrolou jednotlivých spisů (viz dále). Nutno však doplnit, že po rozhodnutí o dovolání se procesní spis odesílá zpět z Nejvyššího soudu, zpravidla k soudu první instance.

Částečně jsou k dispozici alespoň údaje o případech, kdy bylo rozhodováno o odkladu vykonatelnosti napadeného rozhodnutí. Tyto údaje (jako i mnohé další) lze zjistit v rámci veřejného vyhledávání na webu www.nsoud.cz, a to např. za využití hesla „Odklad vykonatelnosti“, viz následující odkaz na výsledky vyhledávání:

[http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/\\$\\$WebSearch1?SearchView&Query=\(%5Bheslo%5D%3D%22Odklad%20vykonatelnosti%22\)%20AND%20%5Bkolegium%5D%3D1&SearchMax=1000&SearchOrder=4&Start=0&Count=15&pohled=1](http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/$$WebSearch1?SearchView&Query=(%5Bheslo%5D%3D%22Odklad%20vykonatelnosti%22)%20AND%20%5Bkolegium%5D%3D1&SearchMax=1000&SearchOrder=4&Start=0&Count=15&pohled=1)

Nejvyšší soud uzavírá, že nemá možnosti, jak informace požadované v projednávané žádosti získat jednoduše ze své databáze například zadáním příslušného hesla. Informační systém Nejvyššího soudu (dále jen „ISNS“) sleduje a přesně vyhodnocuje jen konkrétně zadané statistické údaje podle parametrů, které jsou do něj předem naprogramovány. Jde především o údaje, jejichž sledování si vyžaduje běžná denní činnost soudu. Zadání parametrů pro jakékoli další sledování, z kterého by měl ISNS generovat nové statistiky, je technicky (resp. programátorsky) velice náročným procesem.

Úplné informace požadované v části žádosti (statistiku všech řízení, na něž se vztahuje část žádosti) by bylo možné získat pouze aktivní kontrolou a především analytickým vyhodnocením jednotlivých rozhodnutí občanskoprávního a obchodního kolegia, případně kontrolou jednotlivých procesních spisů, k čemuž povinný subjekt nemůže přistoupit, jelikož by to představovalo tzv. nepřiměřené úsilí a zároveň by se jednoznačně kvalitativně jednalo o vytváření nové (dosud neexistující) informace, a to specializovanou analytickou prací, nejen prostým výběrem a shromážděním dat. Na vytvoření požadované nové informace by musel pracovat specialista – právník, nejlépe se specializací na oblast civilního práva.

Povinný subjekt předpokládá, že tímto vyjádřením plně osvětlil, jaké statistiky je schopný vytvořit a poskytnout, a které nikoliv.

Zcela na závěr si dovoluje povinný subjekt pro úplnost uvést, že podle § 14 odst. 2 informačního zákona musí žádost o poskytnutí informace podaná fyzickou osobou obsahovat jméno, příjmení, datum narození, adresu místa trvalého pobytu nebo, není-li fyzická osoba přihlášená k trvalému pobytu, adresu bydliště a adresu pro doručování, liší-li se od adresy místa trvalého pobytu nebo bydliště.

Vaše žádost sp. zn. Zin 155/2020 neobsahuje datum Vašeho narození ani adresu Vašeho trvalého pobytu. I přes výše uvedené povinný subjekt zvážil, zda je skutečně nutné vyzývat Vás k doplnění údajů o Vaší osobě, když judikatura Nejvyššího správního soudu a též Ústavního soudu připouští v případě poskytnutí informace (anebo odkazu) méně formální přístup k žadateli. Na základě této úvahy Vás povinný subjekt k doplnění údajů nevyzýval, avšak v případě, kdy by musel žádost být jen v části odmítat, by k výzvě o doplnění údajů (pro potřeby vyhotovení rozhodnutí ve správním řízení) zcela jistě přistoupil.

NEJVYŠŠÍ SOUD

Mgr. Petr TOMÍČEK
vedoucí oddělení styku s veřejností

Poučení: Pokud se způsobem vyřízení žádosti nesouhlasíte, můžete podle § 16a odst. 1 informačního zákona podat stížnost do 30 dnů od doručení této informace. Stížnost se podává přímo k povinnému subjektu, který informaci poskytl.

Pro správné určení počátku výše uvedené lhůty Vás povinný subjekt zároveň žádá o zpětné potvrzení přijetí této elektronické odpovědi do e-mailu odesílatele.

S pozdravem

Mgr. Petr Tomíček
vedoucí oddělení styku s veřejností,
pověřený vyřizováním žádostí podle informačního zákona

Příloha (elektronická):
PřílohastatistikaZin121_2019